

POSUDEK

MAGISTERSKÁ PRÁCE: Transgender problematika v současném judaismu

AUTORKA: Tereza Portešová

Autorka předkládané magisterské práce se zabývá tématem, jež je diskutováno především v současné době v širším společenském kontextu, byť byla tato otázka řešena již v historii. Jak ostatně sama dokazuje, již ve starověku a středověku byli židovští učenci postaveni před otázkou, jakým způsobem přistupovat k osobám, u nichž buď pohlaví či genderová identita nebyly zcela vyhraněné či jsou odporující si jedna druhé.

Autorka nejprve pojednává o šesti základních termínech, jež bývaly v minulosti v judaismu používány pro jednotlivé typy pohlavní příslušnosti. Velice příhodně poukazuje na halachické vymezení příkazů pro muže a ženy, které v případě genderové diskomformity vyvolává nespočet otázek a dostává tak dané jedince i ostatní členy židovské komunity do velice složité situace. Uvádí příklady řešení těchto otázek a vyjadřování postojů z minulosti, které tvoří v rámci celé práce vhodný úvod k jejímu hlavnímu tématu. Autorka v rámci následujících kapitol rozebírá přístup čtyř typů židovských komunit: ortodoxní, ultra-ortodoxní, konzervativní a reformní k transgenderové otázce. Všimá si rozdílných přístupů těchto komunit jak k jedincům samotným, tak k transgenderové otázce jako takové včetně náročného procesu doprovázejícího změnu pohlaví. Neopomíná ani právní aspekty, jež se v mnohých případech týkají již existujících manželských svazků a dětí z těchto svazků narozených. Vznik nových rituálů, a dokonce i slovních výrazů souvisejících s důležitými mezníky transgenderového života, s nimiž se můžeme v současnosti v konzervativních a zvláště pak v reformních komunitách setkávat, odrážejí přístup těchto komunit k transgenderové otázce.

Autorka, dle mého názoru, vystihla po obsahové stránce všechny aspekty zvoleného tématu. V rámci své práce používala české i cizojazyčné prameny a literaturu. Po obsahové stránce by bylo zajímavé v rámci kratší kapitoly porovnat přístup k transgenderové otázce u jiných náboženských skupin.

Po formální stránce práce rovněž splňuje, dle mého názoru, požadované náležitosti, tj. Úvod, Závěr, vlastní text práce, poznámkový aparát, Seznam použitých pramenů a literatury, Abstract. Snad jako drobnou poznámku bych uvedla nejednotnost ve psaní počátečního

písmene slova „žid“. U biblických citací v textu by mohlo být uvedeno (například v rámci poznámkového aparátu), dle jakého českého překladu Bible jsou, byť se příslušný ekumenický překlad vyskytuje v Seznamu pramenů a literatury. V textu v rámci poznámkového aparátu se často objevuje odkaz na vysvětlení zkratky „viz příloha“. Ačkoliv autorka odkazuje na zvláštní přílohu obsahující zkratky k transgenderové problematice, bylo by možná praktičtější uvést tyto zkratky přímo v poznámkovém aparátu. Připouštím však subjektivnost této své poznámky.

Závažnější připomínka se týká úvodní kapitoly hovořící o typech pohlavní příslušnosti. Autorka odkazuje na Bibli, Mišnu, Tamud a další prameny. Bylo by dobré uvést v poznámkovém aparátu autory, kteří autorku na tyto prameny navedli nebo kteří stejný přehled pramenů uvádějí také (viz např. Abby Stein, Joseph Meszler a řada dalších).

Z celkového hlediska považuji práci za pečlivě zpracovanou a podtrhuji ojedinělost zvoleného tématu.

Práci hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 15. 8. 2019

ThDr. Pavla Damohorská, Th. D.